

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fel évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Sztambulovról.

(A „Bácska” eredeti tulajdonsága.)

Innen-onnan tíz éve lesz annak, hogy Bulgária e kiváló fiát megismernem alkalman nyílott.

Akkor egyszer találkoztam vele, s azóta soha többé nem láttam, de az az egy találkozás is feledhetlen emlékü reám nézve.

Mert hát Sztambulov azok közé az emberek közé tartozott, kiket ha az ember csak egyszer látott, s annál inkább ha egyszer beszélt velük, többé el nem feledhetett.

Azok a markans, a szláv eredetű nagyon is bizonyító vonások, az az értelmes tekintet, mely arcáról lesugárzott, elárulták, hogy a kis bulgár nemzet egy nagy fiával áll az ember szemközt.

Pedig mikor vele Caribródban találkoztam, még nem volt az elsők között, de tisztelték, becsülték már az elsők is őt. Hogy szerették-e? erre a kérdésre aligha mernek igenlően felelni, mert hát utóvégre is a nagyon erélyes emberek ritkán szoktak egyuttal szeretetreméltók is lenni.

Az 1885. évben mint laptudósító a bulgár-szerb háború színterén tartózkodván, midőn a szlávica napok után a diadalmasan előrevonuló bulgár hadsereggel Caribródba bevonultunk, e caribródi tartózkodás alkalmával találkoztam Sztambulovval, ki akkor a bulgár szobronyének elnöke volt, s mint ilyen volt kiküldve valamilyen polgári biztos teendőket teljesítésére. Épen a főtéren voltunk, hol épen az életet szállító társzekerekre vártunk, mert bizony nagyon kevés volt az enivaló ez időben Caribródon, midőn Ivancsoff akkori képviselőházi elnök, s előbb a bulgár belügyminiszter főtitkára (General Secretär, a mi a mi államtitkárunknak megfelelő hivatal) egy inkább alacsonynak mondható, erősen barna férfiúval közeledik felénk. Ott állott hírlapíró társaim közül már többen ismerték e férfiút, én azonban csak Ivancsoffal valék ismerős, midőn ez látta, hogy én társát nem ismerem, sietett bennünket egymásnak bemutatni.

Ez alkalommal láttam először Sztambulovot, bár neve akkor sem volt ismeretlen. Kiváló szellemi tulajdonságairól megelőzőleg már Karavelov, Bulgária akkori miniszterelnöke is beszélt nekem. Ez az első találkozásunk alkalmával a legközömbösebb tárgyakról beszélünk; beszélgetünk a napi eseményekről, meg arról az akkor nem épen jelentéktelen kérdéssel, lesz-e mit

ennünk ebédre. De Sztambulov a bemutatásból megtudván, hogy magyar vagyok, már ez alkalommal is kitűnő előzékenységet tanúsított iránymában. Megtudva tőle, hogy hol van elszállásolva, még az nap felkerestem őt, hol Ivancsoffal az obligát fekete kávéval találtam őket. Elmondta ekkor, hogy felette sok dolga van, de mégis eljött a kitűzött találkára, mert nagyon szeret magyar hírlapírókkal találkozni, akiknek helyes informáltatására ő nagyon nagy súlyt helyez.

A beszélgetés tárgyát első sorban természetesen a kivívott diadalok képezték. Boldogságtól és reményekkel eltelve beszélt a legutóbbi napok eseményeiről. Ez alkalommal mondta nekem Sztambulov azokat az örökké emlékezetes szavakat, hogy a bulgárok nem azért ontották véruket, hogy urat cseréljenek. Neki a muzsika nem kell urnak, mert ha szolgaságban akarnának élni, akkor megélhetek volna ők a törökkel is.

Rövid félórai időzés után együtt elmentünk aztán Zlotov kapitánynak temetésére, ki a harc-téren eszven el, temetése a viszonyok között lehető legnagyobb egyházi és katonai pompával ment végbe.

Többé nem találkoztam Sztambulovval. A messze távolból a lelkesedés egy nemével szemléltem dicsőégteljes politikai pályafutását, s most őszinte részvételt s méltó felháborodással értesülék gyalázatos meggyilkoltatásáról.

Hazája legnagyobb fiát veszté benne, kinek csak úgy lesz nyugodalma a haza földében, ha az utókor is független leend. Ugy legyen.

Fyagra V.

Zombor, 1895. július 22.

Nagy igazságot irt meg a Magyar Hírlap arról, hogy az államnak bizonyos kötelességei vannak a vidéki nagy városokkal szemben is. És igazi érdem, hogy ezt megírja egy budapesti lap, mert a többiek rendszerint hallgatnak az ilyen igazságokról és gyöngéd figyelemmel a fővárosra s csakis arra, nem igen hirdetik a szükségét annak, hogy Budapesten kívül más városa is fejlődjék, virágozzék még az országnak.

Teljesen korrekt és emelkedett felfogás az, amelyből a Magyar Hírlap kiindul, mikor nem téveszti el a szerepét olyképp, mintha a Budapesti megjelenő lapok első sorban a főváros érdekeit volnának hivatva képviselni, mert hiszen az országos közvélemény az, melynek a politikai

napilapok szószólói és az országos közvélemény az, hogy a vidéki központok is fejlődjenek magyar városainkban a főváros mellett, amelynek nagyságát, emelkedését, gazdagságát és fényét mindnyájan óhajtjuk, szeretjük és előmozdítjuk.

Emellett azonban észre kell venni azt is, amit rég nem jegyeztek be elfogulatlanul, hogy a főváros bámulatos virágzásával nem tart lépést a vidék magyar városainak fejlődése, hogy nem látni bennök a fejlődésnek azt a folytonosságát, a társadalmi életnek azt a pezsgését, az ipari és kereskedelmi életnek azt a föllendülését, mely a legerősebben centralizált államokban, még Franciaországban is, Páris mellett a vidéki nagyobb központoknak képződésében és erősödésében az egész országnak egyetemes és egyenletes fejlődését és erősödését jelenti.

A vidéki magyar városokat illető diagnózis kiegészítésére szolgál az a másik tény, a mit fővárosi laptársunk oly élénken és helyesen ki-domborít. Az, hogy egy város, ha még oly nagy és erős is, nem jelent egy egész országot, s valamint tizenhat millió ember nem élhet meg egy helyen, pusztán a főváros nem foglalhatja magában az egész népesség boldogulásának feltételeit. Jó is, helyes is, hogy a fővárosnak megadassanak a hatalom s a fejlődés minden föltételei. De Budapesten már annyi az áldás, hogy leroskad bele, s amyi táplálékot adnak neki, a mennyit a legerősebb szervezet sem tud egészen megemészteni. Főlöslég támad itt elsőbb is emberekben, a mikor mindenki, aki munkát keres vagy munkája gyümölcsét élvezni akarja, erre az egyre tódul. Főlöslég támad, amikor bármintemű ipari, kereskedelmi vagy közlekedési vállalat, ha valójában semmi köze sincs a fővárosnak, ebbe az egy városba viszi a telepét vagy legalább is az igazgatóságát. Hiszen nevezetes, hogy a minnek a föltételei itt vannak meg a legkevésbé, a gyári ipart kizárólag ide kötik s ide szigetelik. Egy-egy kereskedelmi ágat kizárólag ide telepítettek, ami hogy mire visz, a multkori sertésvész mutatta meg, amikor az egy piacot ért csapás teljes erejével az egész országot érte, nem lévén több piac, a mely az itteni veszteséget pótolhatta volna.

Hanem azért a főváros minden követ megmozdít, hogy a kőbányai telep fönnmaradjon a maga kizárólagos jelentőségében és ha rajta áll, nem enged át az egész országot illető forgalomból

A „BÁCSKA” tárcája.

CSÓKPROBLEMA.

Írta és a zombori „Tóth Kálmán-kör” folyó hó 13-án tartott estélyén felolvasta: Trischler Károly.

Hölgyeim és uraim!

Csókproblema! Ne tessék a „problema” szótól megijedni, a csóktól tudom, úgy sem félnek. Előre is kijelentem, hogy nem tudományos dologról lesz szó. Mert habár a tudomány mint minden, úgy a csókot is a maga körébe vonja, én azt hiszem, hogy a csók kizárólag a költészeté.

Felvethezők tehát azt a kérdést is, hogy kié a csók? A tudományé vagy a költészeté? Hol az igazság? A többség bizonyára a költőké, hisz minden szerelmes költő is egyuttal és minden ember legalább egyszer életében — szerelmes.

Ezért a tudománynak nincs köze a csókhoz. Habár felfegyverzi is magát bacillus teóriákkal, mycroscopokkal és a tudományos apparátusok ezer más remületes dologával és hadat üzenve a csóknak, azt mondja, hogy az veszedelmes, mérget rejt magában, nem hiszünk neki, mert örömmel adjuk és vesszük, sőt lopjuk is. Azt mondjuk neki, amit ama bizonyos balladabeli porkoláb mond Hunyady Lászlónak: „Beszélhetsz jó vitéz! senki sem hallgat rád!”

Hisz a tudomány „bacillus teóriáját” idővel fel fogja váltani más divatosabb elmélet, de a csók élni fog örökké a szerelmes, az anya, a barátó, a gyermek ajkán dacolva idővel és tudományjal, mint a szerelem és szeretet megdönthetetlen hatalmának élő tanujele. Mennyi édes dal köszöni létét a csóknak. Nincs oly költő, ki meg nem énekelte volna. Helikon berkeiben léptenyomon csókot találunk, mely majd epedő vágy, majd édes valóság. Balzsam, gyógyír minden sebre. Ényhíti a várakozás kínjait, feléleszti a hamvadásnak indult lángot, meggyógyítja a halálos szerelmet. A költészet a csók minden formájával foglalkozik. Sőt még leszál a

tudomány álláspontjára is. Elmond a költészet a csókról mindent. Elméletét: hogy mi a csók? eredetét: hogy mikor és hogyan jö létre? minő következményei vannak? Nemcsak mibenlétéről, tulajdonságairól, hatásairól olvasunk a költészet ragyogó bűbájos világában csengő-bongó rimeket, hanem még válfajai rendszerét is megtanulhatjuk.

„Édes a csók, ha alszik kedvesed,
 S mit önként adna, lopva elveszed.
 Édes a csók, ha durvák ajkaidat
 Megrablasz csókjért, melyet az nem ad.
 Legédesebb a csók, ha mindkét szemjű fél
 A csókot adva, csókot lopni fél!”

A tudomány szavával élve: a költészet a csókot teljesen kimerítette. A korszellem pedig még a csókról is valami újat kíván hallani. Vajjon mi újat lehetne a csókról mondani?

Egy szépirodalmi lap nem rég pályadíjat tűzött ki a csók eszmeköréből vett, legalább is nem mindennapi kérdés legjobb verses megoldására. A kérdés a következő volt: „A csókolásnál, miért hunyjuk be a szemünket?” A kérdés föltevője — egy jeles írónk — őszintén bevallotta, hogy az eszme nem az övé, mert Heine következő ép oly bájos, mint esztalan gyönyörű költeményének csengő-bongó reminiscenciája adta meg az impulzust a téma fölvetésére:

Behunyom én szememet
 S csókolom az ajkát —
 És azóta nem hagy békén:
 Kérdi ennek mely okát.

Késő estül kora reggig
 Kérdés tárgya a dolog.
 „Mért hunyod be szemeidet,
 Ha ajkamat csókolod?”

Nem mondom meg, furcsa kérdés! —
 Magam sem tudom okát —
 Behunyom a szememet —
 S csókolom az ajkát.

A hirdett pályakérdésre oly szépszámu — s a bírálat szerint — a magyar észjárás dicsőségére legyen mondva — többnyire eredeti felfogásra valló érdekes válasz érkezett, hogy a díjak odaítélése bizony nehéz feladat volt.

Mindössze huszan küldtek verses válaszokat, hölgyek hatan, férfiak tizennégyen. Mindenesetre meglepő a szépem lanyhabb részvétele a szóban forgó téma megvitatásában, ám de téved, aki ezt a tapasztalat hiányának tudja be: hiszen a csókváltó ügyben Adámnak és Évának egyaránt van részük; egyik a váltó kibocsátója, másik az elfogadója. Hogy női részről kevesebben szóltak hozzá e kérdéshez, én inkább a hölgyek tudva levő nagyobb titoktartásának tulajdonítom.

A tarka egyvelegből ime egy kis mutatvány:

A bibliában írva áll
 Felebarátod szeresd,
 Gyöngéinél, libáinál
 Kell, hogy szemet hunyj öromest?
 Ha két szerelmes ajka összeért,
 Hogy gyönge tudja mindenki magáról,
 Egyet te érted, egyet magamert —
 És nem csak egy, de mindkét szem bezárod.

Okát könnyen megledem:
 „Vakká tesz a szerelmem!”

A szememet le mért csukom,
 Ha ajkamon van ajaka?
 Ohajtom (ime megsugom)
 Bár volna akkor — éjszaka.

Már semmi dolguk a szemeknek,
 Hát beteszik az ablak táblát:
 S ha volna zárjuk a füleknél:
 Bizonytal ők is azt csinálnák.

Ha csókolom kis feleségem,
 Szemem behunyni sohse késem:
 Míg üdvözít jelen valóság,
 Ne lássam a jövő anyósát!

A ki ilyet kérdez, az az ember
 Nem lehet a csókolásba mester:
 Leeszködik szemünk, mert csók közben
 Lelkünk a hetedik égbe röppen,
 Magasabba nem juthatunk már mi,
 De az örvényt, nem akarjuk látni.

az egész országnak semmit. És így van ez minden téren, különösen ami az ipart és kereskedést illeti.

Elméletileg törekvése volt az iparvállalatok decentralizálása Wekerlének és Lukács Bélának és mind a ketten kifejezést is adtak ennek egy alkalommal Szeged városának egy küldöttsége előtt. De a gyakorlat mindaddig azt igazolja, hogy az új gyárakat a főváros környékén halmozák össze és nem is lesz ez másképp, amíg az állami kedvezményekről szóló törvényt megfelelőleg nem módosítják olyképp, hogy adómentességben és egyebekben nagyobb előnyök illessék a vidéki városokban létesítendő iparvállalatokat, aminek szükségét többször hangsúlyozta már a szegedi kereskedelmi és iparkamara és a többi kamarák.

Természetesen más dolgokban is indokolt, hogy a vidékre vezettessék le az a túl sok áldás, mely alatt igazán leroskad a főváros és hogy megosztassák az a túl sok táplálék, melyet egy központ meg sem bír emészteni, míg erősek, izmosak lehetnének tőle a nagy magyar városok.

Nem lehetünk azért elég hálásak, ha ebben az ügyben a vidéki lapok érveit a fővárosi sajtó is kifejezi nyomatékosabban és figyelmezteti a kormányt, mivel tartozik a magyar városoknak, melyek erejüket haladó áldozatokkal nemzeti föladatokat teljesítenek.

A trachoma.

Édes Józsim!

Sohasem bocsátom meg neked, hogy most a kánikula legközepe szoritottad kezembe a kalamust. Mert azt, hogy a közönségi orvosokról olyformán emlékezel meg, mint Kálmán király a boszorkányokról, hogy t. i. nec mentio fiat, még értem, hiába, a kinek az Isten hivatalát ad, mindjárt meg is veri vaksággal az alatta levők iránt. Még azt sem hánytorgattam volna fel nyíltan, hogy a trachoma ellen való küzdelemben ajánlott javaslatokban egy csekély kis faktort kifeleddél a számításból — a fizikai lehetőséget. Hanem, azt az állítást, hogy mi közönségi és körorvosok, kizárólag az utilitarizmusnak áldozunk, hogy mi törvény és rendelet dacára mindig és mindenkor megalkuszunk a hanyagsággal és semmittevesséssel, ezt határozottan diffikultálom és ellene nem csupán a magam nevében, óvast emelek.

Ugyan kérlek mond meg őszintén, milyen eredményt értél el, hogy csak a trachománál maradjak, pedig az egészségügy többi ága, pl. a bába-ügy stb. stb. is elég parlagon hevert mindaddig, míg a kormány nem kezdte „nyomni“ a dolgot? Jól tudom az okát, nem is szemrehányás képen mondom. Ugyanazt, a mit te most kívánsz cikkedben; egy kis szabad levegőt vagy más szóval egy kis egzekució hatalmat én már 1893-ban hangoztattam Chyzer miniszteri tanácsos előtt. Csak láttad volna azt az apage te Satanas képző tekintet, csak hallottad volna azokat az óva intő szavakat, „ne kívánják ezt uraim“, dacára annak, hogy én kijelentettem biztosan az egzekució hatalmat, csakis a fennálló törvények értelmében kiadott főszolgabírói rendeletek végrehajtását illetőleg sürgetem, bizony mondom igazságosabban vélekednél rólunk közönségi és körorvosokról.

Hiszem te mint járóorvos, de még maga a megyei főorvos sem boldogultok egy kis egzekució hatalom nélkül, hát még mi falusi orvosok, kiket nem környez a hatóság nimbus; vagy elfeledted már, hogy mikor hivatalból nálunk jártál, még előfogatot sem bírtál kapni, míg a jegyző ur meg nem könyörült rajtad?

Avagy azt hiszed, hogy minden sürgetésem dacára van-e már minden közönségben tényleg és nem papíron egy céljának valóban megfelelő trachomások kezelésére szánt helyiség? Vagy azt hiszed, hogy mi falusi orvosok egyáltalán látunk-e meg valaha olyan rendeletet, melyet a jegyző ur, vagy az ő pictus masculusa a bíró nem szándékozik végrehajtani? Vagy nem tapasztaltad még,

hogy míg a közönségben vótál, mindenre tak-takoltak és ha egy fél év multán jöttél el, megint ismét ellőröl kellett kezdeni mindent, hogy ismét semmi sem történjék? Nekem pl. 8 év óta minden öszkor megígérte a jegyzőm, hogy az iskolákban Tabin csöveket fog alkalmaztatni, de azt hiszed, hogy 8 év óta meg is történt, akkor nagyon csalatkozol. Hogyan működünk sikerrel, mikor pl. bocsánat, hogy már megint magamról beszélek, én nekem mindaddig semmi tudomásom nincs róla, hogy a miniszterileg kiküldött trachoma-orvos talált-e nálunk trachomát, bejelentették-e a főszolgabíró urnak vagy sem, mert hát nem az orvos, hanem a jegyző teszi meg az egészségügyi jelentéseket?

Es most enged meg, hogy nyilvánosan megjelent cikkedre nyilvánosan véleményt mondjak. A trachomát ugy, amint te a mult héten e helyütt leirtad, kiirtani nem lehet; mert nincs az a járóorvos, aki pl. a központi járás 10 községét naponta kétszer képes legyen bejárni, ugy hogy minden községben még 2-4 óranyi időt is töltson; ez fizikai nonsens. Biztosítalak, hogy közlegények nélkül nem lehet csatát nyerni és mindaddig, míg minket falusi orvosokat mindenki csak Prugelknabéknak tekint, semmiféle egészségügyi rendeleteket pontosan nem fognak végrehajthatni sohasem, mert a falvak teszik ki a lakosság zömét és nem a városok. Minden életképes egészségügyi intézkedésnek in ultima analysi mi falusiak szerethetünk csak érvényt, tehát aki nem minket használnak végrehajtó közegnek, az ezen a téren sohasem fog boldogulni.

Drum nur keene Feendschaft niehe.

Kabos Márton.

Ujdonságok.

Az installáció. Dr. Vojnits István installációjának napja véglegesen meg van állapítva. Főispánunk augusztus hó 5-én estefelé jön városunkba s 6-án lesz az installacionális közgyűlés. Az ünnepélyességek programjának részletes megállapításán serényen dolgoznak. Tegnap jött össze tanácskozársra a megyei bizottság, mely a lapunkban immár közölve volt programtervezetet főbb vonásaiban elfogadta. Lapunk jövő számában közöljük a részletes programot.

Dr. Margalits Ede. Közöltük már dr. Margalits Edének egyetemi tanárrá történt kinevezését. A hivatalos lap a napokban hozta a királyi kéziratot, amely szerint Margalits a budapesti m. kir. tudományegyetemhez a horvát nyelv és irodalom nyilvános rendkívüli tanárává, a rendszeresített illetményekkel nevezett ki.

Kinevezés. Öfelsége a király dr. Badics Ferencet, volt ujvidéki k. kath. magyar főgimnáziumi rendes tanárt a budapesti I. ker. gimnázium igazgatójává véglegesen kinevezte.

Miniszteri kiküldetés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Kula község filloxera gyanus szőlőinek megvizsgálására Heinrich József, borászati felügyelőt küldötte ki.

Felmentés. A földmivelésügyi miniszter Káráz István borsos-martonosi ármentesítő társulati miniszter bízott ezen állásától elismerésének kifejezése mellett felmentette.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Horniesek Gyula palánkai járásbírói díjnyújtó a mohácsi járásbírószághoz irnokká nevezte ki.

Kinevezés. Dr. Flatt Viktor ujvidéki főispán Serailits Tósa végzett joghallgatót Ujvidek városához díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

Rendkívüli törvényhatósági közgyűlés. Szabadka sz. kir. város törvényhatósága f. év augusztus 6-án rendkívüli közgyűlést tart.

Anyakönyvi felügyelő. A belügyminiszter immár kinevezte az anyakönyvi felügyelőket. A szabadkai kerületbe Szabadka székhellyel Kostyál Ferenc, a perlaki járás főszolgabírája lett kinevezve.

Pályázat. Pályázat van hirdetve egy segéd-tábori állásra a zombori kir. pénzügyigazgatóságnál.

Pályázat. Pályázat van hirdetve 5 joggyakorónoki állásra a szegedi kir. ítélőtábla területén.

Tolmács. A zombori kir. törvényszék elnöke közzé teszi, hogy Tessényi Albert ügyvéd, apatini lakos az apatini kir. járásbírói mellett rendszeresített magyar, horvát és szerb tolmácsi állásra kinevezetett.

Gyászír. Ifj. Mayer Károly kir. ügyész és családját súlyos gyász érte. Alig fél éves, kis Ilonka leánykájuk folyó hó 21-én elhunyt. A temetés ma d. e. 9 órakor lesz. A társadalmi életünkben is oly nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendő kir. ügyész és családja fájdalmát enyhítse városunk közönségének osztatlan részvéte. A család a következő gyászjelentést adta ki: Ifj. Mayer Károly és neje szül. Thum Juliska, László, Margit és Inre gyermekeik nevében is, fájdalommal jelentik, kedves kis leánykájuknak, illetve testvérkéjüknek Ilonkának folyó hó 21-én, 5 hónapos korában történt gyászát kimulató. A drága kis halott teteme folyó hó 23-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli róm. kath. Rökus-sírkertben nyugalomra tétetni. Zombor, 1895. évi július hó 22-én. Béke hamvaira.

Dohány nagyáruda. A zombori magyar kir. pénzügyigazgatóság a napokban tette közhírré, hogy Német-Palánkán felmondás folytán üresedésbe jött dohány nagyáruda betöltése folyó évi augusztus hó 12-én d. e. 9 órakor a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében a beérkező írásbeli ajánlatok alapján versenytárgyalás útján fog eszközöltetni.

Sajtóperek végtárgyalása. A szegedi kir. sajtóbírói és Mamuzsich Lászlár szabadkai polgármester által Lévy Simon lapszerkesztő ellen megindított sajtóperek végtárgyalására batárnapokul f. évi szeptember hó 9. és 16-ikát tűzte ki.

Esküvő. Váli Gyula szabadkai városi mérnök, f. hó 20-án, szombaton esküdött Szabadkán a szt. Terézia templomban örök hűséget Prokesch Ilonka kisasszonynak, Prokesch Mihály földbirtokos leányának. Násznagyok voltak: Mamuzsich Lászlár szabadkai polgármester és Gálly György gyógyszerész.

Egy hitközség örömmünnepe. Topolyai levelezőnk írja: A helybeli izr. hitközség polgárai valóságos örömmünnepet ültek, midőn városunknak egyik leg-tiszteltebb polgárát, Koch Bernát, takarékpénztári igazgatót — a közügyek terén is ritka érdemet szerzett — nagy lelkesedéssel egyhangulag a hitközség elnökévé, vezetőjévé és tanácsadójárá megválasztották. A megejtett választás után számos tagból álló deputáció sietett az új elnököt a példátlan lelkesedéssel történt megválasztásáról értesíteni s felkérte Koch Bernátot, hogy a közgyűlés helyiségében megjelenjen sziveskedjék. Ottan megérkezve, Deutsch Mór választási elnök üdvözölte őt s átnyújtá neki a választási jegyzőkönyvet. Az új elnök erre szívélyes köszönetet mondott a kitüntető bizalomért és hosszabb beszédben fejté ki követendő programját, amely a hallgató közönségre igen kedvező és fölötté megnyugtató benyomást gyakorolt. Az est beálltával a hitközség tagjai, kikhez azonban egyéb vallású igen előkelő ur emberek is csatlakoztak, fátylasmenettel rendeztek az új elnök tiszteletére. Az alkalmi szónok üdvözléte után Koch Bernát elmondta élénk lelkesedéssel fogadott nagyterjedelmű programbeszédét. Végül az új elnök még köszönetét fejté ki a nem remélt spontan óváciokért és a beláthatatlan ünneplők kíséretében barátságos áldomásra a „Társaskörbe“ ment, ahol természetesen számos lelkes és lelkesítő felkészítőben nem volt hiány. Megüresedett a hitközségben a másodelnöki szék is, amely tisztségre Ettinger József tekintélyes kereskedő lón megválasztva. Az új elnök első debütje lévén az iskolaszék kibővítése, új tagokul dr. Mannheim Ármán ügyvéd és Bodrogy Mór nagybirtokos lónek megválasztva, mindketten lelkes hívei a tanítványok, a tanítóknak pedig szives jóakarói és támogatói.

„Pörül járt gavallér.“ A „Zentai Közlöny“ írja a következő kis pikáns históriát: Furcsa jelenetek voltak tanni a járókelők a mult hét egyik fényes reggelén a Jókai-utcában. Szemrevéltó csinos menyecske haladt ugyanis a mondott időben a nevezett utca felső végén s nyomában mindenütt egy gavallér ur, egy általános ismert gavallér ur törtétt. Különös dolgokat suttoghatott azonban eme derék ur a kis menyecske fülébe, mert az egyik pirulásból a másikba esett. Az udvarló mindig hevesebben suttogott, míg egyszer csak megcsiklandozta a kis asszonyka formás derekát. A sokszor nevezett ur elfeledkezett arról, hogy csiklandós asszonyok is vannak a világon, mi azonban rögtön eszébe jutott, mert a piruló menyecske olyan csattanós valamit mért a gavallér képes felére, hogy a városházat rakó kőművesek ijedtükben elejtették a malteros kanalat. A szerelmes gavallér a járókelők homéri kacajától kísérve ijedten bujt a baromfi piac kofáinak tömkelegébe; a vitéz menyecske pedig remegve és szemlesítve sietett tova. Az esetnek folytatása nem következik.

Tűz Zomborban. Városunkban pénteken d. e. 11 órakor tűz volt. A Ferenc-utcában (Cservenka külváros) Másits Dusan udvarán álló, mintegy 3 öles félszer gyulladt ki s teljesen is is égett. A gyors és ügyes oltásnak köszönhető, hogy a tűz nem terjedt tovább.

Ösztöndíjak. A szegedi bábaképző-intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frtnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Az ezen ösztöndíjak elnyerése iránti kérvények a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézve, keresztülveléssel, erkölcsi- és szegénységi bizonyítvánnyal fűszerezve augusztus hó 31-ig az intézeti igazgatóságnál nyújtandók be.

Színészet. Kunhegyi Miklós színtársulata O-Becsen szombaton a Kis alamuzsi operettel kezdette meg előadásait. Vasárnap az Asszony verve jó ment. Mindkét előadás meggyőzte a közönséget, hogy a vidék jobb társulatának egyike. Kitérnőbb erők: Munkácsy Teréz, Lipsei Józsi, Szabó Mariska; Kunhegyi, Borbély, Békés és Földváry. A közönség részéről nagyobb támogatást érdemelnének.

Megsérült huszár. O-Becsen a 4. huszárezred egyik százada, amely úszó gyakorlaton néhány napig ott tartózkodott, épen elindulóban volt, mikor egyik közhuszár lova megbokrosodott és a huszárral együtt hanyatt vágódva oly szerencsétlenül esett a lovasra, hogy az eszméletlenül terült el. A súlyosan megsérült huszárt a kórházba vitték, ahol még mindig ápolás alatt áll.

Szemek mikor lecsukottak,
Duzzog komédiások
Kik szerephez nem jutottak.

A szem bezárul, a mikor
Két szív egy csokiban összeforr.
Ez a szemem diskrét szemhunyása.
Hogy azt az intím ténykedést ne lássa.

Mi a esők? Egy esemény
A nyomdászai szűk terén.
Gyöngyszédés meg levonata,
Váltakap utányonmat.

„Tilos az utányonmát!“
De itt enyhébb a felfogás.
Kolesonis mely szeretet
Elnezőn huny szemet.

Csokolózní: alámertülni
Tengerében a szerelemnek,
S emberek szemüket behunyják,
Hogy ha a víz alá lennének.

„Szemek esukjatók be a két ablaktáblát,
Kis száj nem akarja, valahogy megállásák
Mikor elszendvidi edes kizatasát.“
Igy eseng — s a szempar kész örömet enged
Soha meg függönyök nem gátlottak minket.
Meglátni, kün a szív kapuján ki esenget.

Megvakul az rögtön, aki
Meglátta az istenséget:
Szemeimet azért hunyom be,
Ha esokollak lányka, teged.
Ott honolnak Amor és a
Graciák szép arcodon.
S trónjukhoz közelni én csak
Hunyt szemmel bátorodom.

Csokolózó a szemét lezárja,
Hogy e dolog ne lehessen pórtárgya.
Bóles törvényünk vilázosan megírán:
Bizonyítás szemmel látott tény kíván.

A szemzárás esoknál azt jelenti
Ohajtom, hogy ne lássa meg senki.

A esokolózó pár működéskütlől
Jutalmul menti fel a szemeket:
Pihenjenek, hü ebreségük
Szerezte meg, e drága perceket.

Mert álornak hívé a esokot,
A szemé enyhén lecsukódott.
Ily edes ind. ily égi kép
Lehet-e álomnál egyéb?

Ha ajkamra tapad ajka,
Szemem önként lezárul.
Boldog érzet, jobb teneked:
Nimesen ör. ki elarud.

Ha szemem más tárgyon nyugszik,
Megszlik a figyelmem.
S nem lehet az edes mámort
Oly teljesen élveznem.

Boldog itt a földön, a ki
Csak a jelent akazza ki
S a jövőbe nem tekintget:
Edes esokba egybe forva
Jövöt látni nem akarva
Behunyjuk a szemünket.

Mért zárul szemünk a esokra?
Nimes ennel könnyebb talány:
Megfejt az egy szép szóra
Minden írja és leány.

A ki a meny örömben
Részessit már, a mikor
A szemluni esok kéjében
Az öt érzék egybe forr.

S nem érzünk csak edes mámort
Ajka ajkáról mezet, ha szív,
A ful nem hallott, szem nem látott
Boldogságba ful a szív.

Egy hozzám igen közel álló fakó poeta a következő verssel nyerte el a pályadíjat:

A szerelem a szívek esatája,
A esok a liare sortüz nyitványa.
Miföl se félve, mit se nézve
Vakon rohan a hős a veszbe.

Vég-
törvényszék
ségi irnok
vádolva, le
továbbá Ma
lyos testise
hamisított.
chényi elnö
dr. Schmidt
részére a p
visszalépve
Fabian Mih
Az itelelet
Fabian Mih
súlyos testi
vétsége ma
Bete
betegségek
A D
4 óra tájba
a kanálisa
belekerült
épen közé
után ugrott
Bíró Ede 2
segéd f. 10
Walter Istv
felett a cs
lóra tilt és
és a vízbe
delélt.

Kosá
szegedi k
és fölterje
kereskedel
jelentőség
ben. Közli
fuzesekből
meg a fölt
oktatást ille
a helyszíni
Apatinba e
kosárfonó n
ciusig a me
noncokat fo
A szegedite
mühely bere
beszerzése
utján enged
helyiséget a
világítására
oldásával a
bizta meg

Szen
levelezőnk
Rebak ujvid
letartóztat
gyilkoltatas
évi fehyazi
venze volna
elleneségi v
volt jegyző
Szenttamás
azonnal me
sághoz, hog

Falb
sodik felére
E szert ne
a hó vége t
tember melé
sok csapade
A november
bejefejni, a
cemberben e
fog kezdőse
és lesz, mi
Elsőrendű k
szeptember
legkritikus
közkras is les
is varlató.

Hang
kör auguszt
rendez.

Husz
27 évvel el
helyre távoz
ötet, azonl
várakozás u
és sikerült
asszony ek
júkire minc
András ezul
csodálata
mindenki b
igy Urbán
boldogul e

Amo
fővárosi lap
Sámuel ide
takarékpénz
forinttal be
maga jelente
nekik, mely
felé. Lóv k
Ifju koraba
ki privat e
szökött. M
a tengeri t
ki. A karva
a fölhábor
ilyen nagy
váltak szá
több nem le

Nagy
cserevici ille
zett az ujva
mert nagy
meghallotta
kező apját
bosszút forr
előlte. Most
ság, hanem
átadták az t

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
 köz- és váltó-ügyvéd.
 Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Dr. BIKÁR NENÁD

köz- és váltó-ügyvéd 3-3
ZOMBORBAN
 ügyvédi irodát nyitott **Bikár Simon** ur há-
 zában (Szent-György-tér, a városházzal szemben).

Eladó ház.

A bezdáni utcában levő 301. számú lakház nagy parkkal (váltó-udvar), mely nyári vendéglőnek vagy nyaralónak igen alkalmas, szabad kézből eladó. A terület nagysága 1 hold és 1651 ööl. A lakház, mely kitűnő anyagból épült, áll 5 szoba, konyha, éléskamra, istálló, kocsiszin és pincéből. — Bővebb értesítést ad **Schäffner Károly** tulajdonos. 3-3

Pályázat.

A hódásági kisdudóv-egyesület ezennel közhírré teszi, hogy az általa fentartott kisdudóvban az övönői állás megfűrészdén, arra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázók tartoznak kisdudóvói oklevéllel és egyéb megkívántó bizonyítványokkal felszerelt és a magyar és német nyelvben való jártasságukat igazoló folyamodványukat **folyó évi augusztus hó 10-ig** az egyesületnél benyújtani.

Az övönői javadalmazása évenként a következő:
 1. készpénz fizetés negyedévenkénti részletekben 300 frt,
 2. dajka tartásra 60 frt,
 3. szabad lakás (szoba és konyha),
 4. fűtés.

Az övönői évenként augusztus havában szabadság-
 időt élvezhet.
 Az állás f. évi szeptember hó 1-én elfoglalandó. Megjegyeztetik, hogy ezen övönői javadalmazás egyelőre csak 2 (kettő) évre van biztosítva.

Egyéb felvilágosítással készségesen szolgál az alulirt jegyző.

Kelt Hódásghon, 1895. évi július hó 17-én.

Dr. Scultéty Jenő, **Dr. Hofbauer Miklós,**
 egyleti jegyző. 2-1 egyleti elnök.

1281. szám.

kig. 1895.

Arlejtési hirdetmény.

Alulirt községi elöljáróság által ezennel közhírré tettetik, hogy a tekintetes Bács-Bodrogh megyei törvényhatósági bizottságnak 742. közzgy. 1895. számú határozatával jóváhagyott községi jegyzői lak átalakítása és javítási munkálatok Dautova községében **folyó évi augusztus hó 3-án délelőtt 9 órakor** nyilvános árlejtésen a legkedvezőbb ígéretet tett vállalkozónak át fogják adni. Kiküldési ár 572 frt 32 kr, mely összegnek 10% -a árlejtés előtt banatpénzül a község elöljáróságánál leteendő. — Az építési feltételek és műszaki tervek a községjegyzői irodában az árlejtés napjáig a hivatalos órák alatt megtekinthetők, amelyből látható az is, hogy a község milyen és mennyi anyaggal és szolgálmánnyal járul az építkezéshez.
 Dautova, 1895. évi július hó 16-án.

2-1

Az elöljáróság.

Pályázati hirdetmény.

Apatin (Bács-Bodrogh megye) község elemi népiskolájának egy újonnan szervezett tanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állással 360 frt évi fizetés és szabad lakás hányában 75 frt lakbér van összekötve. Az évi fizetés három szolgálati év után 70 frttal, további három év múlva ismét 70 frttal emelhető fel s így hat év múlva 500 frtra egészíthető ki. Az ismétlő iskoláért külön fizetés nem jár. A pályázóktól a magyar nyelven kívül a német nyelv tökéletes bírása megkívántatik. A pályázati kérvények **folyó évi augusztus hó 15-ig** az apatini közs. iskolaszék elnökségéhez küldendők.

Haszonbéri hirdetés.

O-Kanizsa község a tulajdonát képező tiszai hajóhid és komp vanjövendelmét husz évi időre, a vámtárgyak fentartásának kötelezettségével, haszonbérbe kívánja adni: miért is **folyó évi augusztus hó 4-ik napján délután 4 és fél órakor** a községbáznál zart ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Miről haszonbérletti szándékozók oly megjegyzéssel értesítenek, hogy a haszonbér feltételei a szokásos hivatalos órákban Tóth Kálmán községi iktatónál betekintheők.

O-Kanizsán, 1895. évi július hó 1-én.

Mihályi Sándor, **Körmöczy László,**
 községi 1-ső jegyző. 4-4 községi 1-ső bíró.

Eladó cséplő.

Egy jókarban lévő, 8 lövegejű, Marschal-féle **cséplő (Dreschkasten)**, alaposan kijavítva, naggyobbított rosztaszerkezettel eladó jufányos áron **Fischer Mór** gőzmalomtulajdonosnál **Jankovácon.** 2-2

Több év óta **Theodorovics S.** nevében álló (jelenleg **Theodorovics J.**) kitűnő hirnévnek örvendő

temetkezési vállalat

a tulajdonos elhalálása miatt eladandó.

Bővebb tudósítás az örökösöknel nyerhető. 3-1

Pályázati hirdetmény.

A zombori kertületi betegsegélyző pénztárnál fűresedésben lévő évi 500 frt fizetéssel egybekötött pénztári ellenőri állás betöltése céljából pályázat nyitattik.

Felhívattuk mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy előbbi működésük és képességüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket alulirt igazgatósági elnök urhoz **folyó hó 27-ig** bezárólag benyújtani el ne mulasszák, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott ellenőr állását augusztus hó 1-én tartozik elfoglalni, ugyszintén tartozik működésének idejére 500 frtyai biztosítékot készpénzben vagy elfogadható értékben a pénztárnál letétbe helyezni.

Zombor, 1895. évi július hó 15-én.

Ehrlich Nándor,

alelnök.

3-3

PLUTOS

kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomszűz vagy lobos bántalmaknál, ugyszintén sántaság, merevség és vállbénaság esetében egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsöltenek ezen szerrel, a képződőmenny gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

100-47

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN

GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

Uj vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a jelenkor igényeinek megfelelő, és a legutóbbi 100,461-1894. számú magyar miniszteri rendelet szerint egy

szikviz-gyárat

rendeztem be, összekötve

sziffon-kupak öntödével.

Továbbá a szikvizgyártáshoz szükséges gépek javítását a legjobban és legolcsóbb árak mellett eszközölöm.

Figyelmeztetem tehát a tisztelt szikvizgyárosokat, hogy nálam a szikviz-kupak sokkal olcsóbban és csinosabban szereshető be, mint a fővárosban.

Amidőn tehát a n. é. közönség nagybecsült pártfogását kérem, maradtam

teljes tisztelettel

MATTAS ANDRÁS,
 Zomborban, farkas-utca 71. sz.

2-2

Szülők figyelmébe.

Több gimnáziumi tanuló teljes ellátásra fölvetetik **Ribiczey Béla** árvaszéki ülnöknel.

Arlejtési hirdetmény.

Lality község mint erkölcsi testület tulajdonához tartozó 4073 frt 83 kr összeggel költségelt nagykorosma-épület építésére **folyó évi július hó 28-án délután 3 órakor** Lality községbáznál árlejtést tartand, melyre a pályázni szándékozók ezennel meghívattak.

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek alulirt hivatalnál megtekinthetők.

Lalityon, 1895. évi július hó 17-én.

2-1

Elöljáróság.

2-szeres és 3-szoros termékek

csakis mesterségesen szárított

MŰTRÁGYÁVAL

érhetők el. 2-2

„HUNGARIA“

műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvény-társaság
BUDAPEST.

Buc... munkálat... Az az er... rendelke... főváros s... Egés... alkotó e... féle pus... évszázado... emberfél... érzet köv... kezés.

Az t... a merőbe... szaporodó... mérvben t... bizonyít... színe-ja... figyelem... a régi le... A le... ha minde... rapodni... büszke... készség... sége, só... rendezi... fogalom a... mint prim...

Egy... anyi har... politikai... litási év... lázas siet... magasztos... mutatkoz... ni merj... fordulója... honalapító... leend az... dr. Sehn... igazgatók... desével... föld alatt... kedő mére... leend!

A... KEE

Kijö... boulogne-i... a spanyol... azután mi... lan Koissol... liborban... hasonló töm... egyes, meg... valamint ur... szembe jöv... sem volt... a nagy to... Eppen... Richelieu-ut... késsünk az... monde" dar... színházban... ugyan a na... ugyszólván... szobrán kiv... nésző mint... kevésbé es... áll márvány... méltó szobor... Követke... ket tekintte... szerint nem... Legelő... Concorde-tér... Quai de la C... mar elérünk... kiállításra en...